Anul I Nr. 10

4 pagini 3 Lei

DUMINICĂ 8 DECEMBRIE 1940

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
BUCUREŞTI
Str. Popa Petre No. 42 Etaj III
Telefon 2.33.55

ÎNVIEREA

SĂPTĂMÂNAL DE POLITICĂ ŞI CULTURĂ ROMÂNEASCĂ

DIRECTOR
TOMA VLĂDESCU

ABONAMENTE
Pentru particulari 150 lei pe an
Pentru instituţii 2000 lei pe an

Inscris la Tribunalul Ilfov Registrul periodicelor sub Nr. 93/940

ARDEALUL LIBERTĂŢILOR NOASTRE

de TOMA VLĂDESCU

Peste adânca rană a Ardealului sfâşiat, care nu s'a putut cât de puţin vindeca, a fost la 1 Decembrie trecut prima oară când am avut să comemorăm ziua marei Dreptăţi, fără totuş ca ea să mai existe întreagă, — într'o ţară într'adevăr mai mică decât a noastră şi în alte hotare decât cele fireşti. In hotare care ne insultă, care ne lovesc şi ne mint... Ameţitoarea zi, în care năvăleau desigur peste noi atâtea sângeroase, atâtea nedezlegate întrebări, a venit cu sorocul ei, a venit par'că să ne crească durerea, dar şi să ne exalte mai mult! Nu mai erau de data asta ghirlandele biruinţei, nici strigătele de bucurie, nu mai erau nici atâtea albastre orizonturi care altă dată ne mângâiau cu îmbrăţişarea lor unanimă, — dar fără îndoială că în înfrigurarea acestei zile, cele mai grele gânduri veneau pe frunţile noastre apăsate de dor, rezemate de piatra atâtor morminte rămase departe.

Ce s'a petrecut, nu vom uita niciodată, nimeni, niciunul din noi — şi niciun mormânt n'ar mai închide peste timp atâta durere. Dacă ar fi să mai aşteptăm — cine s'o creadă! — dacă oroarea injustiţiei ar putea atâta de grav să dureze, copiii s'ar naşte atunci cu ochii pironiţi în Ardeal, iar braţele lor ar cere munţii furaţi, s'ar întinde până la toate hotarele drepte.

Dar alte gânduri vin să ne prindă acum... Dacă ne-am pierdut ţara, dacă această dramă a fost posibilă, şi dacă astăzi un piron pătrunde adânc până în inima noastră, — e fiindcă în timpul din urmă, ţara asta ne-am cunoscut-o foarte puţin, fiindcă n'am mai vrut să ştim realităţile ei!

S'au spus la Alba-Iulia deunăzi câteva adevăruri a căror substanţă n'ar trebui să ne scape.

„DOUAZECI DE ANI NE-AM FRANT PUTERILE, NE-AM SLABIT CUGETUL ŞI NE-AM SLEIT MINŢILE IN LUPTE FRATRICIDE PENTRU IDEOLOGII, IN DESBINARI STUPIDE, IN BARFELI ODIOASE, IN VRAJBE DUREROASE ŞI IN APUCATURI NEOMENOASE".

Tot la Alba-Iulia, în sfârşit, ni s'a mai spus prin aceleaşi glasuri autorizate care trebuiau să se rostească peste dezastrele noastre de eri:

„DUPA CE POPORULUI NOSTRU I S'AU DAT PRIN LEGI ŞI CONSTITUŢII TOATE DREPTURILE, PRIN METODELE DE GUVERNARE I S'AU RAPIT TOATE PUTERILE ŞI LIBERTAŢILE, PANA CAND I S'A NIMICIT CREDINŢA IN VIITOR ŞI PANA CAND A AJUNS SA SE SIMTA ASUPRIT IN PROPRIA LUI ŢARA ŞI SA PRIVEASCA CU DESNADEJDE ZIUA DE MAINE".

Acestea sunt faptele. Şi astăzi când toate discursurile ni se par atâta de vane, aceste adevăruri în schimb e bine să ni le repetăm ca o destul de întârziată chemare la ordinea noastră biruitoare.

Negreşit, un popor atâta de divizat, greu s'ar fi putut uni împotriva duşmanului dinafară — şi o ţară în care toate anarhiile se jucau, se găsea foarte puţin pregătită să-şi organizeze hotarele, alianţele necesare, să privească adevărul real dincolo de atâtea inutile furtuni pe care le inventam la noi.

Dar este mai mult — şi lucrul ni se pare de o gravitate pe care n'ar fi posibil s'o spunem destul. POPORUL ACESTA NU MAI AVEA LIBERTAŢI... Cum l-am mai fi trimis atunci să „le" apere?

Eram toţi reduşi într'un fel de timorată sclavie, în care simplul cuvânt era un delict şi în care credinţa sinceră sau simpla opinie luau proporţii de crimă. Trăiam într'un Stat care-şi uitase legile lui, — sau care le sugruma. Asta au făcut Armand Călineştii cu „fronturile" şi partidele lor unice — astea au fost şi „fatalităţile istorice" pe care le invoacă un mare responsabil ca să explice mizerabilul lui guvern şi şease ani de huzur partizan în care numai Ţara murea...

Dar cu sclavi nu se apără libertăţile, nici Ţara, nici adevărul, nici onoarea, nimic din tot ce-ar putea să facă patrimoniul nostru comun! Poporul ăsta ar fi mers desigur, — peste toate dezastrele... L-am văzut toţi, la hotare, regăsit par'că din sombrul joc în care părea să se piardă! Dar cine să-i dea îndemnul, şi cine să-i spună drumul? Libertăţile, — cu oameni liberi se apără! Iată ce n'am ştiut atunci. Şi iată mai ales marele adevăr pe care azi cel puţin să-l primim!

Astăzi mai ales, când sfâşiatul Ardeal cu drama lui de o mie de ani, ne învaţă tocmai libertăţile astea...

Pământ asuprit! Pământ de vaste dureri... Toate strigătele libertăţii au crescut din munţii şi din pădurile lui. El ne-a dat conştiinţa de oameni, — el ne-a făcut să ştim că nu putem fi decât liberi!

Suntem încă în veacul al XVIII când cei doi episcopi Ioan Bob şi Adamovici semnează faimosul Suplex în numele unei naţiuni libere prin voinţa lui Dumnezeu. Aici se dezvoltă mai târziu aceeaşi şcoală a Dreptului natural, şcoala istorică, prin care Barnuţiu va afirma religia libertăţilor la catedrala din Blaj, — ducând chiar excesele până în universităţile nostre care vor tremura de noul cuvânt auzit.

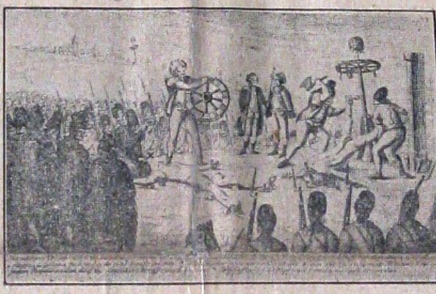
Dar aici mor pentru libertate cei trei ţărani martiri, Horia, Crişan, Cloşca, aici înnebuneşte Avram Iancu în munţii cari nu-l mai încap. Nu e nicio mirare atunci că tot de aici a avut să se ridice cântecul dezrobit al lui Goga, că Ion Moţa şi-a spus predica lui de o vieaţă în acest ziar care poartă acelaş nume al Libertăţii! Şi că pe urmele lui Barnuţiu, a rămas până azi printre noi ideia lui, cu aceeaşi dârză împotrivire peste toate opresiunile, — caşicând în vremile noastre cumplite ea ar trebui să continue vehementa protestare a neînduratului ei străbun...

Aceste libertăţi ne învaţă Ardealul astăzi mai ales, într'un ceas în care e atât de târziu să ne regăsim! Un voevod tânăr, care tot Mihai a fost sortit să se cheme, restaurând libertăţile, are misiunea să ne redea nouă, să ne cheme la viaţa adevărată. Numai astfel vom reintra în istoria noastră dreaptă — şi în graniţele ei fireşti. Aici vă fi şi Ardealul.

Pe aceleaşi drumuri pe care îşi plimba Avram Iancu, advocatul Moţilor, drama lui de fugar nebun, sub aceaşi umbră a gorunului dela Ţebea, tinerii noştri vor trece cri- când înfioraţi, — căci fluerul Iancului, ca nu scump deli-, a rămas în sunetele pădurii, pe dealuri, pe frunze, şi tot Ardealul plânge astăzi la strigătul sublimului vagabond:

ASTAZI CU BUCURIE, ROMANILOR VENIŢI,
PE IANCU IN CAMPIE CU TOŢI IL INSOŢIŢI...

Cine să nu tremure de glasul pustiu, de atâtea insingurate strigări! Cine să nu le simtă, zdrobit! Românii liberi de mânie, în focurile mântuirii, se vor rândui din nou, grăbiţi, sub legendarele steaguri — fiindcă încă de pe acum ei au început să audă altfel teribilele chemări de pe munţi...

Martiriul lui Horia, Cloşca şi Crişan

O LUPTĂ PENTRU ADEVAR

Sunt astăzi zece numere ale acestui ziar, dar cu cele două care n'au putut să apară din cauze cu totul streine de noi, sunt nu mai puţin douăsprezece săptămâni de activitate... O aniversare modestă desigur, dar tocmai de aceea, iubiţi cititori, să o sărbătorim noi înşine, între noi, în cercul nostru aproape închis — şi închis probabil fiindcă sunt destul de severe porţile Adevărului şi ale Dreptăţii, singurele pe care noi invităm şi primim noui tovarăşi pentru una din cele mai grele lupte din câte ne-a trebuit vreodată să dăm. Sărbătoarea noastră de aceea se va petrece în familie, cu deplina tăcere a celor cari ne văd, ne cunosc, dar cari de mai bine de două luni de zile se tem oarecum să constate că existăm — şi va fi astfel o sărbătoare cu atât mai luminoasă, cu atât mai adevărată şi sinceră! In definitiv poate numai aceasta mai are vre-un preţ...

Lumina pe care fiecare o trăeşte în adânc, în el, pentru el, pe care o poate găsi în câmpul fertil al inimii proprii — fără s'o caute în pieritoarele flacări din pieţele publice, sau în lampioane de hârtie care ard şi se sting peste atâtea serbări. Mulţumirea curată şi liberă că un adevăr există, fiindcă există în noi substanţa lui pe care nimic n'o suprimă, — „bucuria untdelemnului vostru" „la pure substance de votre froment", „la sobre ivresse de votre vin", cum cântă Psalmii şi cum repetă Fericitul Augustin în pateticele Confesiuni.

Aceste lumini am vrea să le cunoaştem astăzi în noi, — aceste drepte flacări ale credinţei!

Şi răsfoim colecţia mică a acestui ziar... Şi răsfoind-o ar fi greu, ar fi imposibil să nu ne gândim un minut! Intâmplarea face ca cititorii noştri să ne cunoască de mult, — am zice: dela **„Inceput"** — să ne cunoască din fruntea tuturor ziarelor şi a tuturor publicaţiilor de doctrină românească din ultimii 10 sau 15 ani, publicaţii la care noi am contribuit printre cei mai activi, sau pe care adeseori chiar le-am fondat... Dar nu e nicio întâmplare că, totdeauna când aceste ziare şi aceste publicaţii au devenit „mari", când şi-au întins volumul şi s'au instalat, ca să zicem aşa, în rosturi bogate — din ele, totdeauna, noi singuri a trebuit să plecăm! Nu este nici o întâmplare, fiindcă aşa trebuia să fie — şi aceasta aş vrea să vă spun! Un ziar mare foarte greu mai izbuteşte să fie sau să rămână liber! Ca fiecare din noi, el îşi face deopotrivă relaţii, aceste „legături" pe care cu toţii le ştim, — dar cu cât sunt mai numeroase acestea, cu atât ziarul abdică, îşi părăseşte una câte una poziţiile dela început, sau păstrează numai firma şi aparenţa lor, pentru ca până la sfârşit totul să nu mai fie decât mistificare şi fals. Ziarul este „legat" fireşte, de aceste relaţii chiar — de aceste legături care nu se desmint! Pe deasupra lui se construeşte uşor o invizibilă reţea de interese şi servituţi, — dar atâta de strâns, încât niciun suflet nu mai răzbate acolo, nici o lumină. Prin aceste somptuoase case, vechile idealuri să zicem, încep să apară tot mai rar ca nişte mustrări fără vieaţă aproape, ca nişte incomode arătări streine pe care nimeni nu le mai recunoaşte! In locul lor, discipline destul de suspecte, adeseori subt cele mai serafice măşti, nu fac totuş decât să reprezinte un consorţiu de interese sau altul, o demagogie sau alta, — atâtea calculate „eroisme", atâtea mizerabile ambiţii care nu tind decât să sugrume libertăţile noastre şi care se cer strigate din fruntea marilor organe de presă!

Dar în aceste locuri, sufletul, el se asfixiază mai mult... Nici un om liber n'ar putea să suporte, niciunul n'ar izbuti să reziste. Noi am văzut locurile acestea, le cunoaştem, le ştim.. E datoria noastră să le spunem acum, — să le spunem poate mai mult într'o zi! Am văzut atâtea reci otrăvuri care se varsă în candele cu untdelemn sfinţit, am văzut tămâia care se ridică spre cele mai suspecte icoane — şi atâtea chipuri hâde pe care adeseori încearcă să ni le restitue cristalul celor mai pure oglinzi.

Din toate locurile astea, noi am plecat... Am deschis largi ferestrele, am spart uşile chiar, când se cerea s'o facem, — şi am ieşit! Niciodată respiraţia noastră nu s'a lăsat sugrumată — şi niciodată n'am făcut din interese, din confort şi din minciună, drapel! Când casele pe care am lucrat să le facem începeau să ne scape din mâini, când sufletul lor simţeam că moare în cărămizile reci — noi am luat toiagul de totdeauna al pelerinului şi cu sufletul ăsta, intact, am rămas ca în prima zi subt cerul liber şi luminat. Acela care ne-ar căuta vreodată prin toate părţile pe unde am trecut, pe unde am lucrat şi ne-am dăruit, nu se va mira aşa-dar dacă nu ne mai regăseşte, — sau dacă nu mai vede acolo, la atâtea mese de scris, decât numai urmele noastre poate, amestecate cu multe melancolii şi desgust! Vom face noi vreodată ziarul mare şi liber pe care-l vrem? Nu ştiu... O nădăjduesc, o vreau! Dar încă odată, nu ştiu... Adevărul e însă că în măsura în care ziarul îşi creşte volumul, ca atâtea mari instituţii de presă care se văd, în măsura în care el îşi creşte zidurile grele de ciment, de beton sau de fier — acest ziduri se răzbună parcă, se nărue peste sufletul din lănutru, până acolo unde îl anulează aproape sau îl pierde cu totul, până acolo unde sufletul ăsta nu mai este decât servul docil al complicatelor interese care-l comandă.

Feriţi-vă aşa dar de aceste somptuoase ziare, cum eu însumi o fac... Nu veţi găsi acolo decât strigătul ascuns al comanditarului de subt rotative, foamea de glorie, de putere, de bani, stomacul lui care niciodată nu e sătul! Dacă vă trebue maculatură, e mai ieftin atunci s'o cumpăraţi dela oficiul de hârtie direct, fără atâtea sterpe colaborări inutile, — dar dacă de adevăr sunteţi însetaţi, atunci duceţi-vă să-l găsiţi în foile modeste, tinere şi anonime aproape, acolo unde atâţi înfriguraţi adolescenţi nu cunosc servitutea rentabilă a relaţiilor, dar îşi dau în schimb o picătură din sângele lor cu fiecare adevăr pe care l-au căutat, cu fiecare rând pe care l-au scris!

Aceasta e tinereţea scrisului — tinereţea pur şi simplu sau, cu un mai sigur cuvânt, „Libertatea" care rezumă tot. Pe aceasta sperăm noi înşine s'o fi păstrat, dar sperăm mai ales s'o păstrăm şi de azi înainte, tot atâta de vie, oricâţi ani — sau oricâte zile... — vor mai veni să ne lase darul luminii...

Să nu se fi văzut oare libertatea aceasta care ne-a dat nouă întotdeauna cele mai dârze puteri?

In timpul vechei prigoane, când concertul marei prese acoperea de trădare şi infamie atâţia nevinovaţi, — n'am fost, noi, singurii cari am încercat să strigăm adevărul celor ucişi? Tipăriturile noastre stau mărturie, — ca şi şpalturile cenzurate... Puterile publice nu ne-au convins niciodată cu excesele, nici cu violenţele lor — şi din colţul nostru întotdeauna, peste toate riscurile, un adevăr a putut să se strige!

INVIEREA, atunci? Este aceeaşi flacără astăzi, subt alte bolţi... Şi ce am făcut noi dela primul număr până acum? Dar ziarul acesta n'a apărut decât cerşind aproape, cerşind să i se spună **DACA NU ARE DREPTATE** — dar atunci **DECE** şi unde nu are! Am solicitat, — cum vom continua să facem — această desbatere, de care nu vor fugi decât cei ascunşi, cei laşi, cei fricoşi şi nesinceri.. Dar noi vom rămâne — fizic sau altfel — dar vom rămâne, fiindcă aici este un adevăr care n'ar avea cum să moară!

Era necesar astfel să arătăm sensul real al doctrinelor naţionale şi când, în ordinea asta, am scris aici numele lui A. C. Cuza, toată lumea inteligentă a priceput: nu putea lipsi dintr'un naţionalism care gândeşte,... naţionalismul însuş, A. C. Cuza.

Am arătat cu alt prilej atâta intrigă, destule strâmbe discordii prin care Românii s'au despărţit — şi n'am încetat să cer unirea lor, dar unirea lor sinceră peste atâtea absurde prăpăstii. Iar dacă problemele Statului naţional se puneau cu stringenţa omului însuşi, care se cerea, el mai întâi, schimbat, — şi este un mare adevăr aici — noi am simţit că era util să arătăm atunci adevăratele valori de cinste care comandă toată ordinea noastră, dela organizarea interioară a individului în faţa valorilor acceptate, până la regulele severe ale justiţiei şi mai ales până la ierarhiile juste, singurele calificate să ne conducă. Am arătat că e necinstit nu numai acela care îşi rătăceşte mâna în buzunarul vecinului, — dar acela mai ales, acela deopotrivă, care cere statului, care ia din el mai mult decât e capabil să-i dea!

In sfârşit un Stat nu s'ar putea discuta fără adevărul înalt al libertăţilor pe care el se ridica — şi noi am arătat libertăţile astea, am arătat că fără ele Statul n'ar fi decât un imens cavou, un cimitir de umbre prin care fluieră veseli groparii...

Dar nu s'ar putea rezuma totul acum! Putem spune însă că este aici lucrul nostru din totdeauna, acelaş din prima zi — acelaş elan, pur şi drept, din care n'am lăsat să se frângă nimic... Se pricepe însă acum dece am plecat din casele mari pe care le-am spus, care în bună parte şi ale noastre sunt, pe care şi noi le-am făcut! Dar noi am vrut să rămânem cu setea noastră din prima zi, cu adevărul nostru întreg, cu acest elan pe care nimic nu-l conrupe... Am

(Continuare în pag. 3-a)

DOCUMENTARI

SPOTRUL CE ESTE ȘI CE TREBUE SA FIE?

SPORTUL ȘCOALA PREGATITOARE A APĂRĂRII NAȚIONALE

Erau vremuri, când cei ce scriau asupra valoarei militare a sportului erau desconsideraţi. Succesele uimitoare ale soldaţilor germani în Polonia, în munţii Norvegiei şi occidentul Europei, au dat prilej la numeroase desbateri asupra valoarei educative a sportului pentru soldatul modern. In legătură cu acestea ar putea să prezinte interes cele spuse de dr. Carl Diems, relativ la problema aceasta: „Sportul este baza instrucţiei şi un factor important al serviciului militar" acestea sunt directivele sportive ale aviaţiei germane. Se va putea spune că, aviaţia germană în încercarea cea mai grea a ei.

Sportul este şcoala pregătitoare a apărării naţionale. Dă oamenilor putere, flexibilitate şi îndrăzneală, trebuie practicat însă astfel încât să ducă la rezultatele dorite. Este însă şi un factor indispensabil serviciului militar, după cum spune fraza de mai sus, fapt, pe care l-a dovedit actualul războiu fulger. Aceste învăţături trebuie să aibe ca urmare o mai mare cultivare a sportului. Pe vremuri au fost foarte mult cultivate marşurile de întrecere, precum şi cele cu bagaje. Această parte a programului sportiv trebuie încurajată din nou în mod deosebit, căci s'a adeverit că în prezent infanteria urmează în marşuri mai repezi tancurile. S'a redus, în comparaţie cu trecutul, bagajul soldatului, se dă în schimb o mai mare importanţă timpului în care se face marşul. Nu ajunge numai ca spiritul sportiv să fie stimulat, ci trebuiesc încurajate şi acele rezultate sportive care să fie de folos imediat în războiu. Prin cultivarea rezistenţei sportivului, aşa precum o reprezintă marşurile de întrecere şi alergările maratonice, se desvoltă în om o latură a simţului puterii, de cea mai mare valoare educativă. In această ambiţie de a se extenua în astfel de încercări de rezistenţă, este izvorul năzuinţii de a se învinge pe sine. Omul vrea să dovedească că voinţa îi domineazǎ trupul şi că prin voinţă se poate ridica deasupra fiinţei sale. Este lupta care o duce dintr'un sentiment de încredere în sine, sentiment care constituie baza virilităţii sale. De o importanţă decisivă pot fi nu numai perseverenţa şi marşurile de forţă ci şi iuţeala infanteriei. Nu arareori a fost obţinută în războaie victoria, prin repeziciune. Generalul von Kochenhausen, a arătat cum a reuşit cavaleria prusiană să nimicească în plin galop şi cu rândurile strânse, duşmanul, care venea în trap, la Hohenfiredberg, Rossbach şi Zorndorf. Hoardele mongolice ale lui Seusubutai şi-au datorat repeziciunii victoria dela Liegnitz, anul 1241, asupra cavalerilor greoi şi înarmaţi până în dinţi, ai prinţului Heinrich din Silezia. In lupta dela Marathon, soldaţii lui Milthiade, antrenaţi în stadioane, au reuşit să învingă trupele persiane, de zeci de ori mai numeroase, numai prin repeziciunea atacului lor. Astăzi infanteria urmează în unităţi speciale tancurile, ale căror succese de străpungere a frontului inamic, se datorează iuţelii cu care-i urmează infanteria, care poate menţine astfel poziţiile cucerite. Aceste expuneri ale dr. Diems merită o atenţie deosebită. Este adevărat că, sportul i-a fost de mare folos serviciului militar până la izbucnirea războiului, dar şi invers, războiul prin desfăşurările ce le ia, dă importante îndrumări sportului, care vor trebui luate în seamă şi aplicate după sfârşitul războiului. Faptul că, de curând au avut loc importante dezbateri în ziarele norvegiene, cu privire la modul de aruncare al granatelor de mână, dovedeşte că şi aici unde până acum nu erau admisibile astfel de concursuri, a prins rădăcini idea de a practica sportul în vederea apărării naţionale. Nu trebuie să fi profet pentru ca să afirmi că în curând atât sportul soldatului cât şi sportul practicat în vederea apărării vor fi considerate lucruri de sine înţeles în toate ţările.

Totuşi nu înseamnă că sportul trebuie practicat numai în vederea avantajiilor sale militare. Sportul trebuie să rămână întotdeauna un joc viol, care să producă repaus. Iar valorile militare ale sportului nu trebuiesc exagerate.

RĂZBOIUL AEBIAN

Avioanele germane atacă prin surprindere SCOȚIA DE NORD

Cum relatează un aviator german marele bombardamet dela Glascow

A trecut din nou o ploaie de bombe deasupra Glasgowului. Nu mai exista nici o scăpare pentru bieţii Tommy care se apărau cu dârzenie. Bombele cădeau una după alta; după ce am bombardat bine obiectivele, ne-am îndreptat spre casă, şi încă dela o depărtare de câţiva kilometrii, putem observa flăcările uriaşe semănătoare de moarte şi distrugere. Şi într'o bună zi cu soare minunat de Noembrie, aparatele germane se ridică din nou deasupra mării, pentru efectuarea unui atac împotriva Angliei. Mirifice cristale de apă sclipitoare joacă aproape de botul aparatului un joc înşelător. Aparatele grele împovărate cu bombe şi echipagiu, gonesc spre Anglia. Intregul echipaj este conştient de ceeace are de împlinit. Acul dela tachometru se cântăreşte într'un ritm neliniştit se avântă, şi se situază apoi cu câteva linii mai spre dreapta. Incepem să observăm şi să examinăm cerul care este aproape fără niciun nor. Coasta scoţiană se defineşte ca o dungă fină. Starea atmosferică cât şi primejdia vânătorilor ne sunt cunoscute încă cu mult dinainte de decolare. Noi suntem însărcinaţi însă cu o misiune specială, ceeace în popor se zice: „o lovitură de huzar". Fiecare din membrii echipagiului este posedat de concentrarea energiei strânse. Nici un cuvânt nu mai răsbate dela locul pilotului spre noi la cuibul de mitralieră. Atât cât este necesar, ne înţelegem prin semne. Zgomotul avionului german, este unicul semn pentru englezi, că se apropie avioane. Şi iată, — o cale luminată străpunge bezna nopţii, îndreptându-se drept în sus, iar apoi formând o parabolă, cade. Vasele de avantpost engleze trag semnalul de recunoaştere. Secunde întregi vor aştepta vreun răspuns, dacă acesta va ezita, atunci cu siguranţă vor şti, că aviaţia germană efectuiază din nou un atac

Gata de atac şi apărare

împotriva Scoţiei. Apoi, deodată nervul fin al aparatului de transmisiune se pune în activitate. Am ajuns, observatorul avionului comunică: „Atenţiune, luaţi înălţime!" Ca o panglică de film întoarsă în viteză, văd dedesuptul meu, formele bizare ale coastei scoţiene. O escadrilă germană de luptă goneşte deasupra teritoriului inamic, care peste câteva secunde va fi preschimbat într'o luptă de distrugere. Şi înfârşit sunt aci — vechile şi cunoscutele reflectoare, — şi drumurile de foc ale bateriilor anti-aeriene. Intregul Firth of Forth devine luminat ca şi în plină zi. Orice pom, orice tufiş din parcurile îngrijite ale ducatelor sunt de recunoscut, da, şi mai încolo, adevărat — Tommy cu căscile lor netede. Intotdeauna, în ultima secundă ei trebuesc chemaţi la alarma aeriană. Acolo circulă şi automobile şi trenuri fără a bănui însă absolut nimic. Suntem, după cum am mai sus, la 30 metri deasupra Scoţiei 30 m. Au fost fără înconjur surprinşi. Cu toţii au crezut că erau avioane engleze. Nici chiar după terminarea atacului, mulţi n'au putut să înţeleagă, cum o unitate germană de luptă a avut curajul să întreprindă această acţiune îndrăzneaţă. Deabia focul care ardea în jurul lor şi lumina feţelor împietrite de spaimă, exploziile necontenite a rezervoarelor petrolifere şi avioanelor, trosnitul şi plesnitul halelor de avioane care se prăbuşiau cât şi adăposturile, au desfăşurat în faţa ochilor înfrângerea extraordinară din această seară din Scoţia de Nord. Bombele germane şi-au luat cursul. Una după alta. Nicium din întregul echipagiu nu şi-a pierdut sângele rece în acest iad, iar acum germanii atacă cu mitralierele aceste reflectoare şi bateriile anti-aeriene. Se ascultă comando-ul. Pentru cuibul de mitralieră a venit mântuirea. Tragere de voie. Cu ochii aţintiţi, vânătorul trage cu toate bucuria în mijlocul acestor lumini. O maşină germană din spatele nostru mai dă drumul şi unei bombe în tămbălăul dedesuptul nostru. Apoi ne întoarcem spre casă. Marea dela Coasta scoţiană, este iluminată, ca şi dacă pe valuri ar arde combustibil vărsat, este oglindirea aeroporturilor, instalaţiunilor şi bateriilor anti aeriene distruse de ploaia de bombe germane.

Incă o lovitură pentru distrugerea lui Great Britain's.

Daruri pentru cei de pe front

ESS. — Femeile care prepară pachețelele cu daruri, fac acest lucru pentru fiecare soldat necunoscut la fel cum l-ar face pentru soţul lor, fratele sau tatăl lor; aceste pacheţele conţin bucatele şi băuturile preferate cei ai casei. Astfel se întâmplă că aceste daruri oglindesc de minune regiunea şi specialităţile ei.

Să presupunem că la malul Mării Nordului, se sfătuiesc cinci fete, despre lucrurile pe care să le pună în pacheţelele destinate răniţilor necunoscuţi. „Bineînţeles că rom, căci leacul cel mai bun pentru bărbat este un grog", spune cu mare înţelepciune o fetiţă de 16 ani. „Şi un instrument de muncă" adaugă cealaltă; căci aude adesea so'daţii cântând plini de dor cântece triste în port. Apoi vedem laolaltă în plină armonie, două armonici, o sticlă de rom, din aceea pe care-l preferă pescarii, şi în alte mărunţişuri, adunate de fetele acestea, toate învelite în hârtie de mătase colorată. La Salzburg pun zece rămăşag contra unuia că în pacheţele se găseşte vin tirolez şi fructe mediterane. Danzigul mai poate face rost de provizii de ciocolată din Prusia occidentală şi Warthegau — se alătură şi somnul şi „machandelui", chestiune de onoare, — iar la Berlin există amatori de cărţi şi edituri care pun la dispoziţia soldăţilor cărţi. Incetul cu încetul serviciile militare pentru răspândirea acestor daruri, s'au transformat în diversele ţinuturi germane în lagărele unor delicatese anumite. Ne întrebăm însă dacă toate lazareturile hamburgheze primesc numai rom, cele din marca de est numai fructe şi vin, iar cele de la Berlin numai cărţi? Variaţia înfrumuseţează viaţa şi este deosebit de bine venită mai ales atunci când eşti legat de pat. Scopul acestor servicii este tocmai de a supraveghea ca darurile să fie împărţite în mod egal, adică la toţi în aceeaşi proporţie, atât în interiorul oraşului — pentru ca marile lazarete să nu se înnăbuşe de supraabundenţă, iar cele mai puţin cunoscute să rămână fără aceste daruri, — cât şi în interiorul Reichului. Alimentele care se găsesc în surplus în lagărele de daruri din Prusia răsăriteană, lipsesc poate în acele bavareze. In schimb circulaţia aceasta a darurilor a luat o desvoltare din ce în ce mai mare, astfel încât toţi să se poată bucura în aceeaşi măsură.

Acest lucru nu înseamnă că conform schemei F. pacheţelele nu sunt cântărite cu o balanţă de precizie şi distribuite în mod absolut egal. Dragostea este dătătoare de ton şi nu biurocraţia. Pachetul pe care l-a făcut cu multă tragere de inimă o mână de femeie pentru un soldat necunoscut, rămâne neatins ca şi scrisoarea alăturată. Firmele au dat în folosul răniţilor trei duzini de sticle de vin, 20 tuburi pastă de dinţi şi mai multe sute lame de ras; toate acestea se distribue în aşa fel încât să satisfacă în mod egal nevoile. De multe ori maica superioară sau medicul dintr'un lazaret cer anumite daruri; chiar trupa are câteodată anumite preferinţe, pe care le comunică în scris. „Această organizaţie de schimb" nu este posibilă la alimentele alterabile; — ouăle de găini pe care le oferă mulţi grădinari berlinezi, sau fructele pe care le cumpără Crucea roşie zilnic de dimineaţa în piaţa mare, ajung să fie gătite în bucătăriile lazareturilor berlineze. Insă mai toate lucrurile strânse în lagăre întreprind călătorii lungi.

Această organizare de strângere a darurilor, trimite liste în care sunt indicate proviziile lor comisarului, dela organizaţia de îngrijire voluntară a răniţilor la OKW; aici este de bună seamă centrala acestei afaceri de schimb. Dresda cere ţuică şi hârtie de scris. Inainte ca Berlinul să-şi distribue darurile, citeşte lista din Dresda pentru a-şi alege ceva din surplusul de acolo. Kassel şi Hamburg sunt amatoare de fumat, cer tutun şi ţigări; Kassel oferă în schimb lulele, iar Hamburg instrumente muzicale. Berlinul este marele liferant de cărţi. Pretutindeni se cer în lazarete cărţi, nu numai lectură distractivă ci şi cărţi de specialitate, care înseamnă pentru răniţi o pregătire profesională binevenită. Din Salzburg s'a comunicat următoarele: răniţii vor să înveţe stenografia. Berlinul a trimis câteva duzini de cursuri de stenografie; în schimb a obţinut fructe şi vin. Totuşi să nu credem că lazareturile berlineze au rămas fără vin; ci dimpotrivă, proviziile de vin roşu sunt considerabile.

SAN MARINO declară război Angliei

O republică cu 950 de soldaţi a încheieat pace după 25 de ani de război. Şi asta pentru a puta declara un nou război!

O telegramă primită de ziarul „Nya Daglight Allehanda" anunţă că mica republicană San Marino, care se află din 1915 în mod oficial în stare de războiu cu Germania, a decis să pună capăt acestei situaţii, pentru a putea declara războiu Angliei.

Aşa a fost mereu soarta republicei San Marino: să ia parte la războaiele marilor puteri şi să fie uitată atunci când se încheia pacea. Pe vremea războaielor napoleonice, San Marino a fost aproape unicul stat italian, care şi-a putut menţine independenţa. Pe Napoleon l'a amuzat atât de mult statul acesta în miniatură, încât la poftit pe regent (sunt întotdeauna 2 regenţi) să-şi extindă teritoriul republicei în dauna ţărilor vecine. Regenţii au fost însă destul de înţelepţi şi au spus „Nu". Au intrat totuşi în războiu alături de Napoleon, dar la congresul dela Viena San Marino a fost uitat.

In războiul mondial, San Marino a făcut cauză comună cu Italia, trimiţând o armată de 950 de soldaţi, comandaţi de 390 ofiţeri, purtând uniforme strălucitoare. Armata aceasta s'a dus pe front. Un soldat a căzut. El este îngropat în piaţa din San Marino sub o lespede de marmoră. In faţa acestui monument în fiecare an, la 11 Noembrie, se organizează o serbare patriotică. După cum se întâmplase la Viena San Marino a fost uitat şi la Versailles. Aceasta nu prea s'a băgat de seamă atâta timp cât Italia a rămas neutră în actualul războiu, când însă ea intră în războiu, situaţia numai putea dăinui: San Marino să fie în stare de războiu cu puternicul prieten al Italiei şi să trăiască în pace cu duşmanii acestuia din urmă. Deaceea, deîndată ce au fost aleşi noii regenţi, aceştia — Federico Cozi şi Salvatori Foschi — au decis să pună politica republicei în o ord în politica Italiei.

In aceasta constă poate şi secretul independenţei republicei San Marino. Intreaga „ţară" este un munte şi un oraş, pe coasta orientală a Italiei, la ca. 30 km. de Forli, oraşul natal al lui Mussolini. Statul, care se bucură de independenţa, întocmai ca Lichtenstein şi Monaco şi care are această independenţă de 600 de ani, numără 14.000 locuitori. In vechime, când Italia era divizată într'o sumă de reşate, republici şi state autonome, San Marino, a fost obiectul a numeroase atacuri şi asedii. N'a fost însă învins! După ce Casa de Savoya, a dus sub sceptrul ei întreaga peninsulă regenţii din San Marion au înţeles să se poarte astfel, încât să nu provoace nemulţumiri la Roma. In timpurile mai noui, mica republică a încheiat şi un pact care a fost semnat la Quirinal.

Republica a fost întotdeauna un copil răsfăţat al tuturor oamenilor de stat italieni. In această privinţă nici Mussolini n'a constituit o excepţie. El a dispus să se construiască o cale ferată electrică, care leagă coasta cu muntele. Trenuleţul merge chiar până în vârful muntelui.

San Marino are moneda ei proprie, iniţialele ei proprii pentru automobile şi o fabrică proprie de timbre. Timbrele de altfel alcătuiau cel mai serios venit al Statului. Constituţia este patriarhală, numai capii de familie au dreptul de vot. Regenţii sunt aleşi din 3 în 3 ani. Nimic nu ameninţă independenţa republicei. Având în spatele ei cei 123 ani de războiu cu Suedia, n'a şovăit o clipă acum să declare războiu şi Angliei.

ACTUALITĂŢI

Primul film cultural a fost turnat în 1898

Profesorul de botanică Pfeffer din Leipzig a turnat primul film cultural în anul 1898, reprezentând diferite faze ale creşterii plantelor. A urmat după aceasta filmarea unei operaţii executate de celebrul chirurg german Bergmann în anul 1900.

(RDV)

Radio în şcoală

Industria germană de radio a primit numeroase comenzi din partea şcolilor germane pentru instalaţiile radiofonice. Şcolile din Germania au introdus în clasele de prelegeri microfoane şi hautparleur-uri pentru înregistrarea şi transmiterea conferinţelor rostite de învăţători sau profesori. Industria germană a mai primit o comandă interesantă din America de Sud şi anume dela institutul I. E. Rodo din Argentina, al cărui director intenţionează să instaleze microfoane receptoare în fiecare clasă, având legătură directă cu biroul directorial. In modul acesta directorul poate să supravegheze oricând activitatea profesorilor săi.

(RDV)

Reformă agrară în Norvegia

Autorităţile norvegiene au anunţat o apropiată reformă agrară, în sensul că proprietăţile agricole vor fi echilibrate în favoarea micilor agricultori. Suprafaţa arabilă va fi mărită cu 20%, ceeace permite o mai bună exploatare a solului norvegian.

(RDV)

Operă sanitară germană în Slovacia

Partidul german din Slovacia a întreprins o mare acţiune sanitară în sânul populaţiei germane. Ca o primă măsură au fost examinaţi cu aparate Rötgen toţi copiii de şcoală. Un prim lot de 120 copii tuberculoşi a şi fost expediat în munţii Tatra unde vor primi o îngrijire aleasă până la vindecare

(RDV)

Un Institut european a meşteşugarilor la Frankfurt pe Main

La Frankfurt pe Main „Oraşul meşteşugului german" s'a înfiinţat un institut european al meşteşugurilor, ca o sucursală a centralei internaţionale. Institutul se va ocupa cu coordonarea intereselor meşteşugarilor din Europa. Director al institutului a fost numit d. Sehnert, iar conducător technic profesorul Wehrle.

(RDV)

Accidentele în industria ARMAMENTULUI

ESS. — Care este cifra accidentelor şi care este stadiul apărării contra accidentelor în industriile germane de armament? Acolo unde trebue să se lucreze repede, atenţia faţă de primejdiile pe care le oferă maşinile, acizii şi chimicalele nu poate să fie atât de mare ca în timpurile când se lucrează într'un ritm normal. Cu toate acestea statistica germană arată *că cifra accidentelor a scăzut dela începutul răsboiului cu 20—30%, faţă de cifrele din anii de pace!* Cum este cu putinţă acest lucru?

Primejdiile inerente accelerării ritmului de muncă au fost recunoscute din vreme şi nimeni n'a rămas nepregătit. Cine porneşte lupta contra accidentelor de muncă trebue să ţină seama de inerţia oamenilor. Ei sunt înclinaţi mai curând să lase lucrurile să meargă, aşa cum le-a apucat, decât să li se opună şi să le stăpânească. Pe tărâmul previziunii accidentelor nimicuri cărora nu li s'a dat nicio importanţă din cauza nepăsării, sunt totuşi de o importanţă hotărâtoare. Un exemplu ni-l dă munca în atelierele unde lucrătorii trebue să-şi apere ochii cu ochelari. De câte ori nu se întâmplă însă că ochelarii nu sunt purtaţi pe ochi ci pe frunte. In interesul conservării vederii lor, aceşti contravenienţi trebuesc aduşi totdeauna la respectul disciplinei.

Fiecare atelier este supus supravegherii unui controlor al ocrotirii muncii. Din practica atelierului şi din accidendetele precedente măsurile de apărare se nasc dela sine. Adesea sunt deajuns pentru evitarea accidentelor nimicuri sau măsuri de previziune foarte simple. Greutatea stă însă în *a găsi* aceste mijloace de previziune. De aceia fiecărui accident nu i se caută cu atenţie cauzele.

Acest exemplu arată că şi atunci când se lucrează cu cea mai mare intensitate, şi atunci când se sporeşte randamentul şi se accelerează ritmul de muncă, accidentele pot fi evitate şi cifra accidentelor poate fi făcută să scadă. Ideia călăuzitoare a tuturor măsurilor luate pentru bunul mers al unui atelier, trebue să fie grija pentru omul muncitor. Puterea lui de muncă este astăzi mai mult decât totdeauna nepreţuită. Apărarea contra accidentelor este socotită deacela în Germania drept o problemă de importanţă covârşitoare.

Intre Socialism și Național-Socialism

Ce vrea Socialismul german

De multe ori și în special în străinătate s'a pus întrebarea, prin ce se deosebește socialismul predicat și înfăptuit de național socialism de celelalte principii socialiste. Pentru cei care sunt puțin familiarizați cu ideia național socialistă este foarte greu să-și facă dela început o ideie clară. Aceasta în parte, pentrucă până acum aproape totdeauna când vorbeam de socialism, ne gândeam la marxism, în timp ce ideia național socialistă despre socialism este diametral opusă aceleia a marxismului.

Inainte de toate, național socialismul este cu desăvârșire străin de ideia luptei de clasă, care este la temelia marxismului. Pentru național socialism nu există în sânul comunității poporului nicio clasă și deci nicio „clasă muncitorească". Etica muncii germane afirmă, că în fiecare membru al poporului poate ajunge la desăvârșire prin acțiune și deci prin muncă. Fiecare membru al poporului trebue să fie deci și un muncitor. In concepția național socialistă, munca nu este sortită unei singure clase, ci ea este o binecuvântare, un dar, la care fiecare membru al poporului are un drept. Acest drept presupune însă și o datorie. Și din dreptul la muncă, decurge datoria la muncă. Când un individ crede că se poate eschiva dela acest drept, comunitatea îl obligă să aducă prin munca lui o contribuție societății.

Statul Național Socialist o asociație camaraderească a tuturor cetățenilor

Această înșiruire de idei ar părea curioasă, aceluia care ar veni cu un alt ideal de viață. Ea devine însă de înțeles, dacă privim de aproape temeliile viitoarelor asigurări de bătrânețe, pe care le-a anunțat în ultimele săptămâni prin presă și prin cuvântări d. dr. Robert Ley, conducătorul Frontului german al muncii. Această asigurare generală de bătrânețe pentru fiecare cetățean muncitor, este prevăzută la punctul 15 din programul partidului național socialist și pregătirile pentru transformarea ei în fapt, sunt în curs de mai mulți ani. Institutul de științe muncitorești al Frontului german al muncii a fost însărcinat în special să studieze problemele acestei asigurări de bătrânețe și să facă lucrările pregătitoare necesare. Intr'o publicație cu această temă Institutul arată că Statul național socialist nu este un sindicat, ci o asociație camaraderească a tuturor cetățenilor.

„Rostul unui sindicat" — se precizează acolo — „stă în muncă și răsplată; de o parte contribuția — de cealaltă parte contravaloarea materială sau ideală. Asociația camaraderească însă, are în vedere camaraderia. Ea nu ia neapărat în seamă contribuția și ceiace primește în schimb; ea vrea să asigure în cel mai înalt grad forța de rezistență a comunității. Mutat pe tărâmul organizației asigurărilor sociale, acest principiu înseamnă, că fiecare trebue să-și facă o datorie de onoare din a munci cât mai mult posibil, pentru asociația camaraderească. Bine înțeles, că fiecare are dreptul să nu i se ceară mai multă muncă decât este în rostul acestei asociații camaraderești. Cu alte cuvinte fiecare are dreptul să aprecieze munca, pe care o depun ceilalți membrii ai acestei asociații camaraderești; el nu poate însă pretinde ca această muncă a comunității să corespundă în toate cazurile, eforțărilor sale proprii. Statul național socialist nu acceptă teoria contractului social, după cum politica socială național socialistă nu se întemeiază pe matematica societăților de asigurare particulare. Aceasta nu înseamnă că principiile asigurărilor sociale n'au fost întemeiate pe datorii și drepturi clar delimitate. Intr'o comunitate socialistă, constituită național socialistă, ține seamă de faptul că „numărul acelora care trebue să părăsească ogorul muncii creatoare, rămâne mic și că cetățenii care după ce și-au îndeplinit conștiincios datoriile către poporul lor pe ogorul muncii, trebue să se retragă din cauză de boală, de invaliditate sau de vârstă, nu trebue să fie reduși la ajutoare cerșite. Un muncitor care a servit poporul său trebue să fie salvat din nevoe, întocmai ca un soldat în caz de boală, invaliditate sau vârstă". Institutul de științe muncitorești al Frontului german al muncii, formulează foarte clar menirea politicii sociale, în felul următor: ea trebue să cristalizeze structura socială a poporului, astfel ca acest popor să poată depăși toate obstacolele cu cât mai reduse fricțiuni. Cu alte cuvinte politica socială trebue să aibe grijă, ca forțele intelectuale, sufletești și materiale să asigure poporului un maxim de randament. „Nu interesează grija pentru soarta individului izolat, ci grija pentru soarta comunității poporului, care se compune din indivizi izolați".

La baza asigurării generale de bătrânețe stă deci principiul, că datoriei muncii îi corespunde dreptul la o asigrare atunci când forța de muncă slăbește.

O bază nouă, revoluționară, la ideia asigurărilor

Va fi asigurat acela, care își va fi făcut datoria de cetățean al Marelui Reich german, indiferent în ce loc și în ce situație socială și-ar fi servit poporul. Comunitatea poporului își va socoti datoria îndeplinită, când nevoile de viață ale fiecărui bătrân vor fi asigurate. Prin această operă de asigurare nu se crează o uriașă categorie de rentieri ai statului. Ea asigură temelia existenței, și nimic mai mult. Adaptarea la diferitele condiții ale vieții de toate zilele, rămâne la discreția sforțărilor individului.

Găsirea mijloacelor pentru asigurare, nu mai privește deci pe asigurat ci comunitatea în întregimea ei. Fiecare după puterile sale, în cadrul sistemului general de impunere va contribui la crearea acestor mijloace, după cum fiecare va avea drept la asigurare după nevoile sale.

Ideia asigurărilor capătă deci o nouă bază revoluționară. Indată ce va intra în funcțiune această organizare de bătrânețe, individul nu va mai primi suma pe care a plătit-o prin contribuțiile sale anterioare, ci atâta cât va avea nevoie, ca să-și asigure existența.

Faptul că asigurarea mijloacelor pentru noua asigurare de bătrânețe germană se va face în cadrul general al impunerilor, arată că procurarea acestor mijloace nu se va lovi de greutăți importante. Nu este vorba aci de o problemă tehnică a asigurărilor ci de o problemă de înfăptuiri socialiste. Dacă nicăeri nu s'a putut îndeplini până acum o atât de măreață operă de asigurări, aceasta n'a fost din cauza greutăților tehnice, ci pentrucă lumea nu s'a putut elibera de ideile financiare capitaliste, și pentrucă nicăeri până acum nu s'au pus în aplicare idei socialiste pentru înfăptuirea unei asemenea opere.

Un lucru este hotărâtor pentru realizarea acestei opere. Pensiile pentru bătrâni și invalizi vor fi reținute din salariile în curs ale celor cari muncesc. Ele vor fi asigurate numai atunci, când cetățenii cari s'au retras din câmpul muncii, sunt mai puțin numeroși, decât generația muncitoare.

„Talaz spre veac nou"

Acesta e titlul noului volum de versuri pe care l-a scos de curând d. Petre Stati, inspiratul poet moldovean.

Apărut într'o frumoasă prezentare tipografică la editura Cugetarea, noul volum al d-lui Petru Stati aduce un accent cu totul deosebit în lirica noastră de azi și constitue pentru poet o ascensiune din cele mai fericite.

Deaceea TALAZ SPRE VEAC NOU va trebui să ne rețină mai mult. Ne vom ocupa pe larg de acest interesant volum de poeme, cât de curând.

10 DECEMBRIE

de Arhitect MUCICHESCU–TUNARI

Peste câteva zile, studențimea creștină își va prăznui marea ei sărbătoare: 10 Decembrie. După optsprezece ani de frământare, pentru prima oară studențimea va putea să privească liber în urmă și înainte. Ne unim și noi cu frații noștri mai tineri, în această bucurie.

Se va scri, probabil, cu acest prilej, mult. Vor veni la praznic și tineri și bătrâni. Noi, din acest colț, mărturisim o singură dorință: Să dăm la o parte pasiunile ce ne despart și reuniți o clipă să aprindem cu smerenie candela recunoștinței, pentru toți aceia ce au crezut și au murit pentru idealurile zămislite la 10 Decembrie 1922.

Adunați laolaltă să întoarcem filele vremii și să căutăm în urmă, acolo unde a fost începutul...

La 1922, într'un început de an școlar, conflictul care mocnea — între studențimea creștină și studențimea jidovească — s'a deslănțuit ca un torent de apă zăgăzuit de vremi.

Cu toate împotrivirile guvernului de atunci, cu toată campania furioasă întreprinsă de presa din Sărindar, mișcarea studențească își croește drum de foc spre idealurile sfinte ale nației. Va întâlni în drumul ei nepăsare sau împotrivire.

Cei ce vor înțelege chinul ei vor fi puțini.

Dintr'un început, în loc de satisfacere ale marilor ei idealuri, studențimea este întâmpinată cu o violentă provocare.

La 26 Martie 1923, guvernul liberal schimbă într'o jumătate de oră art. 7 din Constituție. Acest articol, care interzicea jidanilor dreptul de cetățeni români, devine art. 133, prin care jidanii capătă toate drepturile. Această oribilă crimă, pregătită în taină de masoneria internațională și săvârșită cu atâta cinism de un guvern al rușinei, a stârnit în țară o vie reacțiune.

D. A. C. Cuza, prezent întotdeauna la toate sbuciumările nației, scria atunci:

„Români, Constituția dela „26 Martie 1923 trebuește „desființată imediat. Protes„tați împotriva votărei ei. „Cereți alegeri libere. Orga„nizați-vă pentru a vă asigura „biruința. O nouă Constitu„ție trebuie să garanteze „drepturile de întâietate ale „Nației Românești, ca nație „dominantă în stat".

Această intervenție înfierbântă și mai mult spiritele. La Iași, au loc manifestații antisemite, cu un caracter foarte violent. Presa iudaică, țipă din răsputeri, enunțând cu litere groase: „ne mai pomenitele progromuri". Studențimea declară: greva generală. Fruntașii studențimii sunt convocați în congresul dela Iași (22—25 August 1923).

Congresiștii sunt întâmpinați de autoritățile locale cu ostilitate. După diferite peripeții, congresul își încheie lucrările, în a 3-a zi, în pădurea „Galata". **Aci se hotărăște ca 10 Decembrie să fie declarată sărbătoare a studențimei.**

Așa dar, semnalul de luptă se dă din mijloc de pădure, în umbra copacilor seculari, prietenii de totdeauna ai strămoșilor cari au cunoscut de atâtea ori drumul bejeniei.

D. PROF. A. C. CUZA

De aci încolo lupta devine din ce în ce mai organizată, iar 10 Decembrie însemnează în fiecare an un pas înainte spre vârful redutei.

Infruntând toate greutățile, mișcarea studențească atinge culmile luptei la începutul anului 1926.

Astfel, la 8 Martie 1926, „Uniunea Națională a studenților din România" publică următorul comunicat:

„Consiliul general al U. N. S. C. R., prin delegații și președinții tuturor centrelor studențești din țară, luând în discuție situația umilitoare creiată studențimei Române prin jicnirea demnității ei, constatând că la toate demersurile făcute pentru soluționarea doleanțelor s'a răspuns încurajând și chiar falsificând adevărul și fiind convins că atâta timp cât, în loc de părintească și înțeleaptă cercetare a doleanțelor se va răspunde cu amenințări și teroare, criza învățământului superior nu va înceta, se vede constrâns a recurge la ultimul mijloc de luptă pentru a obține satisfacerea dreptelor revendicări ale studențimei și în consecință, în unanimitate hotărăște: greva generală nelimitată a studențimei din întreaga țară, cu începere de Luni 8 Martie 1926, până la complecta satisfacere a următoarelor doleanțe:..."

Spațiul nu ne permite de a da aci, doleanțele studențimei. Ele se rezumă în dorința expresă a studențimei de a rezolva chestiunea jidovească precum și mai multe nevoi de ordin intern. De asemenea prin această moțiune studențimea „profund indignată de îndepărtarea samavolnică a d-lor prof. A. C. Cuza și Leatris, dela universitatea din Iași, protestează cu ultima energie împotriva acestui act arbitrar și cere reintegrarea d-lor la catedre".

Greva n'a ținut, precum anunța comunicatul: „până la complecta satisfacere". Guvernul, folosind forța, precum și o parte din studențime, plătită din bugetul ministerului de interne, a zădărnicit greva și n'a satisfăcut niciuna din doleanțele studențimei.

Comitetul U. N. S. C. R. precum și al Centrului Studențesc București au făcut eforturi eroice. In fruntea studențimei din întreaga țară stăteau atunci două granituri ale naționalismului: Ion Simionescu și Costache Dănulescu.

Cât de dreaptă a fost această luptă se poate vedea acuma. Pericolul strigat de studențime atunci — pericolul jidovesc — este și astăzi în ființă. Dar, pe când acum optsprezece ani acest pericol interesa numai pe „omul ca-vernelor" A. C. Cuza și pe „copiii" răsvrătiți, astăzi, această problemă se pune de întreaga lume și în mod insistent și de noi.

Fatalitatea a făcut însă ca în această sublimă ascensiune, mișcarea studențească să cunoască și clipe întunecate. După congresul de la Oradea (1927) guvernul liberal a început o furioasă prigoană împotriva studențimei. Inchisoarea Jilava și-a primit în acel început de iarnă nenumărați oaspeți, printre cari am avut onoarea de a fi și eu. S'au înscenat cu acest prilej numeroase procese. Unii au fost condamnați. Cei mai mulți însă, după o prevenție de două săptămâni au fost puși în libertate. Nu pot uita, acel „ajun" de Crăciun când, în miez de noapte, câteva voci răsunau în noaptea înghețată de un ger năprasnic: „Bună dimineața la moș ajun"...

Erau cei „nouă" camarazi cari se înapoiau de la „Consiliul de război", condamnați la închisoare, variind între o lună și 6 luni.

A doua zi am părăsit închisoarea al cărei „pensionar" fusesem, pentru a doua oară.

...Pe întinsul câmpiei se așezase albul nesfârșit al zăpezii. Cu ochii ficși prin ferestrele automobilului — pus la dispoziție de un binevoitor — străbăteam în goană drumul spre București, ce mi se părea nesfârșit de lung. Călătoream împreună cu admirabilul luptător: Ionel Delateișani. N'am scos o vorbă pe tot timpul drumului. N'aveam să ne comunicăm nici o bucurie. Suferința noastră precum și a miilor de camarazi nu folosise la nimic. In închisoare, aveam — cel puțin — consolarea că nu ne putem mișca. Afară, în această libertate zadarnică erau asupriți pe deoparte de aceeaș stăpânire iudaică iar pe de altă parte de mustrarea continuă de a nu putea face nimic pentru liberarea Țării. Deaceea, în drumul dela Jilava noastră la Bucureștiul altora, am trăit pentru prima dată, în fundul sufletului meu, sfâșietoarea dramă a neputinței noastre, în care ne țintuiau guvernele partidelor politice, creiate de finanța jidovească. Aceste amărăciuni se amplifică pe măsură ce înaintam în anul 1928. Acest an, însemnează începutul declinului mișcării studențești. Ne ferim, de a însemna acum tristețea ce ne copleșește atuncea când, privind în urmă ne apar cauzele cari au determinat acest declin.

Menționăm în treacăt că în afară de ușoarele fricțiuni ideologice dintre studenți, cauza care atârnă greu în determinarea motivelor, este opera metodică a guvernelor de a corupe studențimea.

Din nenorocire, această operă diabolică a reușit în parte.

Dar pentrucă astăzi scrim pentru marea sărbătoare a studențimei lăsăm aceste pasagii întunecate la o parte și depunem omagiul nostru în fața acelor puțini și cinstiți: aceia, cari au stat drept, cu fața la dușman, timp ed două decenii. Aceiaș mafie, care a umbrit paginile de glorie ale mișcării studențești, a reușit să ne despartă, mai târziu în grupuri. Or fi, poate, între noi și deosebiri ideologice. Cele mai multe însă, sunt de ordin personal. Pe acestea le sdrobim și le aruncăm în obrazul celor ce le-au urzit spre a ne învrăjbi.

La această mare sărbătoare, la acest însângerat 10 Decembrie, aducem flori pentru cei ce-au pierit în credința naționalistă și o disperată rugăminte pentru ce ce nu se mai socotesc frați:

Români creștini de pretutindeni, Țara n'are decât un singur dușman: iudaismul.

Adunați la un loc:

Toate mințile

Toate sufletele

Toate brațele.

Porniți lupta, cea dintâi și cea din urmă luptă, împotriva dușmanului de totdeauna.

Frați, ce faceți semnul crucii și al iubirii la fel, Uniți-vă.

CAZUL PROFESORULUI PLASTARA

In August trecut 1940 o informație destul de suspectă, dar stupefiantă mai ales, apărea în toate ziarele făcându-se cunoscut că profesorul Plastara dela Facultatea de Drept din București era exclus din învățământ. Motivele erau destul de neclare — de altfel nici nu mai interesau! — și se vorbea de grave abateri care nu precizau nimic.

Știrea a produs desigur senzație, iar la Universitate indignarea, sentimentul de oroare a fost unanim în lumea acetor studenți în care marele civilist își are demult câștigate cele mai temeinice simpatii. Era clar că o răzbunare care se târîse în umbră lovise din plin și că se izbutise aproape unul din cele mai odioase atentate morale din câte s'au cunoscut până azi. Un profesor care s'a priceput să-și ono-

reze misiunea lui cum puțini au făcut-o, era smuls dela catedră acum și azvârlit în drum cu pecetea infamiei pe frunte! Nimeni nu explica nimic, nicio lămurire nu se dădea — cașicând faptul ar fi fost de minimă importanță! — și măsura era luată de un guvern destul de grăbit, care aștepta dintr'o zi pe alta să cadă. Era așadar una din aceste măsuri care califică suficient tot vechiul regim de samavolnicii și de crimă.

Dar dacă nu se dădeau explicații de acela cari ar fi avut datoria s'o facă, — totuș destulă lume izbutea să priceapă!

Profesorul Plastara era într'adevăr un om incomod, — era omul care nu făcea nicio politică! Absorbit cu toate ceasurile lui de muncă în vasta disciplină în care nimeni nu l-a întrecut, eminentul profesor n'a găsit timp să se târască prin cluburile politice să solicite demnități și favoruri. In aceeași măsură însă, George Plastara nu-și recunoștea firește nici obligații partizane, nici servituți politice — și se găsia liber față de atâtea complezențe la care alții cedează docili, cu spinarea plecată.

Erau acestea desigur deficiențe considerabile pentru lumea noastră veche, în care niciun om n'avea dreptul să rămână întreg și liber! Din pricina lor, profesorul a trebuit să cadă un minut, — să cadă într'o luptă în care desigur că nu pricepea nimic. Condamnat, fără a fi judecat, exclus din învățământ fără să se observe niciuna din formele legii, azvârlit ca un rău făcător pe temelul unor simple denunțuri anonime — fără să se consulte forurile universitare, fără un simulacru de judecată măcar, fără nimic!

Și cine era omul împotriva căruia se încerca acest mizerabil atentat? Il cunosc, îl respectă, dar mai ales îl iubesc trei generații de studenți aproape cari au trecut prin mâinile lui ca să onoreze astăzi baroul, magistratura, Administrația, Corpul universitar el însuș...

Este savantul care a dus până dincolo de toate hotarele numele țării lui, — mare profesor de Drept civil, enciclopedist și filozof al Dreptului! El a trecut prin toate marile școli ale Apusului, obținând pretutindeni distincții pe care puțini le cunosc, pe care mai puțini le-au avut. Nu a rămas nicio ramură a Dreptului în care George Plastara să nu-și fi trimis luminile lui, — după cum această vastă curiozitate intelectuală a avut să exploreze deopotrivă Literele, Filosofia, Filologia și Istoria... Dela Sorbona, la Hautes-Etudes, dela Facultatea de Drept din Paris, la Collège des Sciences Sociales sau la Collège de France, tânărul învățat care trebuia să fie profesorul de mai târziu avea să aducă în țară doctoratele lui în Drept și în Științe politice, licențele în litere și filosofie, în istorie și filologie... Trebuia să mai aducă deopotrivă o întreagă bibliotecă în care se rezumă opera lui, toată munca istovitoare de până azi.

Și omul acesta trebuia lovit! Se înțelege...

Dar o decizie dreaptă a reparat infamia! Profesorul Plastara a fost redat muncii lui, catedrei, a fost redat mai ales studenților cari e sigur că aveau atâta nevoe de el.

Bucurându-ne la rândul nostru de această dreptate care n'a întârziat să se facă, noi trimitem Profesorului expresia simpatiei noastre, în speranța că va izbuti să uite atâtea mizerabile adversități care de altfel îl onorează.

O luptă pentru adevăr

(Continuare din pag. I-a)

avut totdeauna nevoe să continue nesfârșit, să dureze pentru noi nelimitat Clipa dela început — și alba ei incandescență să țină toată zările luminate!

„INVIEREA" e flacăra asta, care continuă.

Dar ea nu s'ar fi putut atât de ușor ridica, fără aceia cari au vrut să meargă cu noi — cari au știut să ceară adevăr.

Nu s'ar putea astfel să trecem fără să mulțumim — să mulțumim adânc — cititorilor noștri! Cum ne-au așteptat ei? Cu ce înțelegere a misiunii pe care noi o împlinim aici! Cu ce dragoste, — am îndrăsni aproape să spunem... Și o merităm noi îndestul? Am vrea să asigurăm în orice caz că toate eforturile noastre nu se gândesc decât să răspundă cât mai demn, cât mai întreg acestor mari prietenii anonime care pentru noi, să mărturism, reprezintă absolut tot... Reprezintă iubire de Neam, gândire politică și maturitate de gândire fără îndoială, reprezintă mai ales o totală libertate de conștiință care rezumă bunul cel mai de preț al omului, — o întreagă lume morală! Alte lucruri nu s'ar putea găsi la noi — și deopotrivă alte pasiuni n'ar putea veni să ne caute. E aici un loc, poate favorizat și rar, unde o frunte a rămas sus ridicată, unde un om arată că știe să-și spună cuvântul — și pe noi nu ne pot căuta decât aceia cari vor să trăiască la fel... De aceea nu mai e locul să ne mirăm, nu! Cu ce secretă dorință am fost așteptați? Dar identificăm ușor dorința aceasta și aceste bogate adesiuni, în însuș modul de vieață liberă pe care noi ne-am străduit să-l arătăm aici din chiar primul număr al acestui ziar... Această libertate mai întâi, care nu-și ignorează de altfel disciplina ei necesară — altfel totul n'ar fi decât anarhie! — aceste sensuri de adevăr, de mai juste ierarhii, de cinste mai ales, de o CINSTE INTREAGA, atâtea strigăte ale celor mai buni dintre noi și care s'au ridicat de pe toate paginile acestui ziar... Și iată că aceste lucruri isbutesc să găsească adesiuni! E frumos... E reconfortant! Nu o singură dată, e adevărat, trecând prin această lume atâta de strâmbă, printre oameni cari de atâtea ori dezolează, — am avut noi înșine acest glacial zâmbet al **Mizantropului**:

L'amour du genre humain n'est point du tout mon fait.

* * *

Dar nu! Dacă n'ar fi decât cinci oameni, — sau zece... — cari isbutesc, cari vor să trăiască eroic, și vieața încă își poate găsi consolări, mari consolări! Dar când acești oameni sunt mai bine de zece mii! Noi îi cunoaștem pe aceștia — chiar dacă nu-i știm pe nume — și am putea spune aproape că în fiecare săptămână îi vedem...

Dar este poate mai mult! Ziarul acesta e greu, o știm — nu este un ziar de mulțime... — cu atât mai mult cu cât... vieața însăși ne obligă să vagabondăm mai de grabă în alte spații decât cele obicinuite. Nu e nimic Omul este acelaș oriunde, și, într'un fel sau altul, el își va exprima, își va regăsi pretutindeni aceleași legi ale lui... De aceea ne înțelegem — oricum! Și deaceea desigur cititorii noștri, cari s'au dovedit mai buni decât i-am fi putut bănui — unii dintre ei făcând poate un laudabil efort — au acceptat factura dificilă a ziarului nostru, au continuat să ne caute, isbutind să descopere aici fără îndoială, într'o frază sau alta, dar totdeauna, adevărul lor cel mai adânc. Ziarul nostru, reapărut chiar — cu atât de modeste, cu atât de ridicule mijloace de publicitate și de reclamă! — a fost totuș căutat, a fost găsit de mai mulți cititori chiar decât își cunoștea până azi... Regăsirea noastră a fost triumfală. Este semnul bun al unei mari prezențe de activă conștiință intelectuală și cetățenească printre noi! Spre acești cititori vom merge. Numai ei ne interesează...

Și lor le strângem mâna astăzi — cu toată căldura.

TOMA VLADESCU

FAPTE ŞI COMENTARII

PACTUL TRIPARTIT

de
SABURO KURUSU
Ambasadorul Japoniei la Berlin

Revista „Europäische Revue" publică un interesant articol al d-lui Saburo Kurusu, ambasadorul Japoniei la Berlin, despre Pactul Tripartit, din care extragem următoarele:

Germania, Italia şi Japonia se străduesc de ani de zile pentru întronarea unei noui ordine în lume; azi aceste puteri se întâlnesc în pactul tripartit şi prin aceasta a luat fiinţă ceva, ce trece peste totalul forţei celor trei puteri. Efectul încheierii pactului a fost extrem de mare, în special asupra opiniei publice din ţările „democratice", se pare, că a produs surpriză şi oarecare frică.

Trebue doar să ne reîntoarcem la timpurile mai îndepărtate pentru a putea constata incontestabil, că tocmai aceste ţări „democratice" au grăbit încheierea pactului tripartit.

Da, se poate afirma cu tărie, că ele au silit deadreptul cele trei naţiuni spre unire, prin acela, că am opus o totală neînţelegere tradiţiilor istorice, capacităţii naţionale şi situaţiei geografice a Japoniei, Germaniei şi Italiei precum şi tuturor problemelor ivite din necesităţile politice, economice şi culturale ale acestor naţiuni cu ajutorul cărora ele căutau să instaureze în spaţiile apropiate lor ordinea, fericirea şi bunul trai spre folosul popoarelor din acele spaţii.

Japonia s'a străduit să înlăture intrigile politice ale Angliei şi Americii în China, care au provocat până în prezent neliniştea în Asia de Est; tot din această cauză Japonia doreşte, ca Indiile Olandeze şi Indochina franceză să fie ferite de acelaş destin. Japonia are intenţia de a întrona un imperiu al păcii între popoarele estice din uriaşul spaţiu asiatic, pentrucă aceste popoare să se poată ajuta între ele, ajungând la o colaborare strânsă.

Forţa unirii celor trei ţări se poate observa într'o singură privire asupra unei hărţi; Germania şi Italia au imunizat Continentul european şi african de un eventual atac din afară, prin forţa armatei lor, în special a aviaţiei şi a armatei de uscat neînvinsă; în Orient stă de veghe puternica marină japoneză, neatinsă de conflictul cu China, precum şi armata de uscat pătrunsă de spiritul cavaleresc al samurailor. Şi este cert, că fiecare membru al celor trei naţiuni este decis să sacrifice totul şi în caz de nevoe să ia asupra sa chiar şi sărăcia. Dar scopul acestui pact constă în reclădire şi nu în distrugere; noi avem marea dorinţă, ca acest pact să împiedice, ca războiul din Europa şi cel din Asia să nu devină un războiu mondial şi să ne aducă cât mai curând pacea.

Dar pactul tripartit nu reprezintă o unitate numai prin forţa militară şi spirituală, ci mai mult, el cuprinde din punct de vedere material un bloc continental Japonia-Germania-Italia împreună cu naţiunea prietenă a Sovietelor, care ascunde nesfârşite posibilităţi în descoperirea comorilor naturii.

Războiul fără epidemii

In timpul campaniilor — în rândurile soldaţilor — sunt două feluri de boli. Unele sunt, ca să spunem aşa, „obişnuite", ca răcelile, aprinderi de plămâni, etc.; cealaltă categorie de boli se datoresc faptului că massele de oameni sunt nevoite să trăiască în ţări străine, infectate de epidemii. Acestea din urmă boli constitue pentru trupă un duşman cu mult mai primejdios decât prima categorie de boli. Au fost războaie (şi printre acestea este şi cel de la 1870/71), în care pierderile cauzate de epidemii au fost mai mari decât cele de pe câmpul de luptă. Care este situaţia în actualul război? Au fost câteva cazuri, cu totul izolate, de maladii infecţioase, care s'au produs în teritorii străine — important este că aceste cazuri au fost izolate şi aşa au şi rămas. Despre vreo epidemie în actualul războiu nu poate să fie nici vorba până acum. Acesta este un rezultat într'adevăr uimitor pe care l-au obţinut medicii militari.

Un medic general german, şeful serviciului sanitar al unei Armate, a declarat: „Avem astăzi putinţă să ucidem în fașe orice epidemie şi aceasta datorită progreselor realizate de medicină şi măsurilor de ordin higienic. Cazurile de maladii infecţioase care s'au produs în acest războiu, nu întrec un umăr pe cele care s'ar fi produs în timpul normal în patrie". In inspecţiile pe care le face la diferitele corpuri de trupă, medicul de armată cercetează în amănunt toate condiţiunile de higienă în care trăeşte trupa. In laboratoriile serviciului sanitar de pe lângă fiecare Armată se fac necontenite cercetări bacteorologice. Deviza medicului militar trebue să fie: a preveni este mult mai bine decât a vindeca.

Japonia se pregăteşte

Un joc primejdios în zona unei puteri streine

Preşedintele ROOSEVELT

Japonia s'a alăturat dintr'odată la sfârşitul lunii Septembrie, evenimentelor politice mondiale. Peste noapte a început o viaţă nouă în jocul puterilor depe Pacific. In 24 Septembrie 1940, Ministerul de Externe de la Tokio a anunţat intrarea trupelor japoneze în Indochina franceză. Delegatul Japoniei conducea de săptămâni întregi tratativele în Indochina franceză. Conţinutul acestor tratative a fost ţinut secret. Totuşi se aştepta aici de mult timp un pas hotărîtor al armatei japoneze în Indochina franceză. Declaraţia făcută de apărătorul intereselor Japoniei în conferinţa Presei, lăsa să se presimtă marea vâlvă pe care o va stârni această ştire în America.

Această măsură japoneză, va deveni un pas decisiv în terminarea conflictului chinez. Această idee nu e nouă din punct de vedere strategic. Şi mongolii au năvălit de la Nord în China, n'au putut însă să cucerească ţara. Deabia atunci când au pornit-o dela Burma şi Indochina franceză în părţile sudice, au reuşit să înfrângă rezistenţa chineză. Deabia după ce s'au înţeles cu guvernul francez asupra tuturor punctelor, Japonia s'a hotărît să facă această lovitură.

UN JOC PRIMEJDIOS AL STATELOR UNITE

In acelaş timp se alătura USA, în urma tratativelor cu Anglia, peste Singapore. De îndată ce s'au terminat tratativele, va porni o flotă americană în direcţia aceea. Aici se va vedea limpede de tot, că politica Washington-ului a fost prea temerară. E un joc primejdios în zona unei puteri străine.

In dosul mişcărilor strategice ale Japoniei, stă o puternică decizine politică internă. Trebuie găsită o nouă formă de guvernământ. Vechile partide politice au fost disalvate. Noua formă de guvernământ nu este nici partid politic, nici stat totalitar dar nici dictatură. Guvernul, sub conducerea supremă a Impăratului, are misiunea să trezească din nou simţul puterii şi ale curajului. E greu să se sfărâme vechile tradiţii ale Japoniei. Aici se găsesc case de comerţ serioase, concerne industriale, bănci, — toate ca nişte palate de marmoră, — răspândite în lumea întreagă, negustori de perle putrezi de bogaţi şi o nobilime mândră. Pretutindeni se ştie că va veni o nouă epocă. Asia răsăriteană are însă un „tempo" propriu. Şi deaceea această transformare trebuie să se facă cu încetul, şi cu ceremonii speciale. In dosul acestor mici intervenţiuni în viaţa zilnică, stă dorinţa de a tutări Japonia pentru fapte şi deciziuni. Un ambasador a fost trimis la Moscova. Aceasta înseamnă un pas înainte spre o pace durabilă între Rusia şi Japonia. Nici războiul nu va dura o veşnicie.

JAPONIA ESTE OBOSITA DE ATATA AŞTEPTARE

Ameninţările de boicotaj ale Americii, impun Japoniei necesitatea, să-şi asigure materiile prime strict necesare. Rezoluţia Japoniei de a căuta să străbată în viitor pe baza principiului „bunei înţelegeri" — este o chestiune care se impune înaintea celorlalte chestiuni de ordin particular. Noul ministru al marinei japoneze, este omul care va putea face cu siguranţă deosebirea între prieten şi duşman. Poporul japonez a avut în ultimii ani foarte multe desamăgiri. Japonia a încercat de nenumărate ori să-şi îmbunătăţească relaţiile cu America. Dincolo de Pacific n'au încetat însă palavrele în legătură cu boicotajul. „Scrap Iron", româneşte „fier sfărâmat", este fantoma cu care se ameninţă de luni de zile Japonia. Nu se va mai trimite „Scrap Iron" în Japonia! Japonia a suportat aceste ameninţări timp îndelungat cu încăpăţânare şi cu răbdare orientală, şi a căutat chiar să continue prietenia şi colaborarea. Astăzi Japonia pare obosită de această aşteptare.

DIN TAINELE DIPLOMAŢIEI Imperiului NIPON

Fantanstica viaţă şi carieră a prinţului Saionji, decedat de curând

Zilele trecute a murit la Tokio, principele Saionji. A fost născut în 1845.

Viaţa lui a fost atât de lungă şi evoluţia Japoniei atât de rapidă încât el şi-a început cariera politică în plin Ev-Mediu şi şi-a terminat-o în epoca metro-urilor şi a avioanelor.

Unul din primele sale acte în viaţa publică a fost propunerea ca soldaţii să facă exerciţii cu puşca pe lângă acelea cu arcul şi lancea.

A fost ultimul supravieţuitor dintre acei oameni de stat genro pe care împăratul Matsuhito (acelaş care, după moarte, este venerat sub numele de Meiji) i-a adunat în jurul său şi care l-au ajutat în opera sa mare de refacere a Japoniei.

Au fost numiţi genro, vechi oameni de stat; şi deşi nici titlul nici gruparea n'a fost recunoscută de Constituţie, totuşi au sfârşit prin a se constitui într'un „consiliu particular", dacă putem spune astfel — al Impăratului şi a exercitat o activitate politică poate mai mare chiar şi mai intensă decât Constituţia.

Este greu de spus când a apărut acest colegiu de bătrâni. Fapt cert este că a existat un timp îndelungat şi numai târziu s'a constituit ca consiliu înalt şi respectat, cu puteri şi prerogative proprii, chiar dacă nu erau găsite în nicio lege.

Era un obiceiu ca în toate chestiunile mari toţi aceştia trebuiau să-şi dea sfatul şi — ceeace este încă mai important — ca sfatul lor să fie urmat, şi se poate spune că aceştia conduceau Japonia din dărătul culiselor. Dar s'ar înţelege greşit că Genrii trebuiau priviţi ca un fel de miniştri. Genrii erau nişte oameni în care Impăratul îşi arăta toată încrederea: nu puteau fi îndepărtaţi şi nici înlocuiţi. Primul dintre genri a fost Ito, autorul constituţiei; al doilea Yamagata, organizatorul armatei moderne japoneze; al treilea Inoue, tovarăşul lui Ito şi fondatorul sistemului monetar japonez. Şi toţi aceştia trei au făcut parte din clanul Choshu. Al patrulea a fost Oyama şi al cincilea Matsukata, din clanul Satsuma. Saionji era cel mai tânăr dintre toţi. A fost numit Genro prin faptul că la vârsta de patru ani, a fost tovarăşul de joc al principelui moştenitor — ceeace însemna un prestigiu imens — care principe a devenit mai târziu împăratul Mutsuhito.

Unul câte unul dispăreau şi a rămas Saionji singur. Şi el, în 1927 a cerut împăratului să-i promită că după dânsul nu vor mai fi numiţi alţi Genri. O singură dată — spune un ziarist — principele Saionji lucrase în interes personal. A fost într'adevăr un interes personal? Sau poate mai curând că bătrânul om politic simţia că instituţia nu mai corespundea timpurilor?

Mult timp genrii au fost apăsabile.

Japonia are o mare recunoştinţă pentru aceşti mari dispăruţi şi de fapt i-a onorat atât în viaţă cât şi la moarte. Toţi au murit încărcaţi de onoruri şi au

PRINŢUL SAIONJI

răţorii aşa numitului guvern al clanului sau autocratic în contra avut funeralii naţionale. Este adevărat că unul dintre aceştia — primul şi cel mai bătrân dintre toţi, Ito — a fost asasinat în 1909 de membrii unei societăţi secrete, ridicării instituţiilor reprezentative.

Dar apoi Saionji şi-a sacrificat ultimii ani din viaţă întru apărarea constituţiei faţă de casta militară şi alte puteri iresponsabile. De aceea Saionji a trăit ultimii lui ani din viaţă înconjurat de agenţi însărcinaţi să vegheze asupra existenţei sale preţioase. Dar asta-i altă poveste, cum spunea Kipling.

Saionji era un aristocrat. Era un spirit plin de umanitate şi a exercitat totdeauna o activitate de moderare asupra metodelor guvernului ţării sale. Upton Close istoriseşte un fapt foarte semnificativ. După războiul ruso-japonez, Saionji a făcut o călătorie în Manciuria. La un banchet a văzut că un ofiţer superoir japonez trata cu dispreţ un general chinez, care fusese invitat mai mult de formă decât de importanţă. Saionji, deşi îmbrăcat ca burghez şi deşi era totdeauna blând şi amabil, mustră pe ofiţerul japonez şi-i ordonă să-şi ceară scuze dela generalul chinez. „Dacă Japonia va reuşi vreodată să cucerească inima Chinei, va reuşi pentrucă are, afară de Arai şi Saionji".

O propunere extraordinară

Upton Close îl descrie pe Saionji ca un aristocrat indolent. Indiferenţa lui îl proteja. Odată, un membru al Camerei Pairilor, scriind în englezeşte, spuse că secretul lui Saionji consta din trei in: indiferenţă, inteligenţă şi indolenţă. De fapt Saionji îşi petrecea timpul într'un „cottage" simplu, la Okitsu, un sat de pescari, citind romane, scriind poezii şi cântând la „biwa", lăuta japoneză, care era distracţia preferată în familia lui. Era aproape imposibil să te apropii de el. Eşia din chilia lui şi apărea la Tokio numai atunci când împăratul voia să-l consulte.

In 1933, când Japonia eşi din Societatea Naţiunilor, a făcu într'un aşa mod încât niciunul din posturile înalte de conducere să nu fie ocupate de vreun ultra-expansionist. Şi Matsouka, la întoarcerea dela Geneva, găsi că totul era în ordine. Când căzu cabinetul Saito, Saionji făcu să fie numit prim ministru amiralul Okada spre mirarea Japoniei întregi. Propunerea machiavelică a bătrânului om de stat a fost făcut cu intenţia ca întreaga răspundere a politicei ţării, faţă de viitoarea criză navală, să şi-o asume marina. Dar fie că era moderat sau moderator, Saionji era considerat ca un bostacol de opinia publică extremistă.

Saionji era unul dintre oamenii care a trăit mult timp în străinătate. După întoarcerea de la Paris înfiinţă un ziar: „The Oriental Free Press"; susţinea că Japonia trebue să devină republică şi chiar prietenul său din copilărie, fiul împăratului, îl făcea pe republicanul. Dar ideea lui Saionji era să creeze o republică japoneză pe care să fie compatibilă cu un împărat. Acest republican „sui generis" arată care ar fi poziţia socială a împăratului Japoniei: o poziţie absolutu diferită de acea a altor şefi de stat.

De fapt, Impăratul este mai mult o divinitate decât un monarh. Şi trebue să recunoaştem că republica este incompatibilă cu monarhia, dar încă cu zeii! Continuă pe această linie de excentricitate până ce într'o zi, chiar Impăratul îl rugă, cu cuvinte amabile, să sisteze ziarul.

Afară de Franţa, unde petrecu zece ani a fost la Berlin, ca ministru al Japoniei.

Făcu aci cunoştinţă cu Bismarck. Un diplomat japonez, stând odată de vorbă cu Bismarck, spuse următoarele: „Dacă, Excelenţă, aţi întreprinde într'o zi să daţi o lovitură mare în partea răsăriteană a Rusiei, noi Japonezii am putea să aprindem un mic foc la poarta dosnică". Bismarck nu răspunse.

După câteva zile, Bismarck îi ceru „o propunere sub forma unui plan studiat temeinic". M'aş putea ocupa atunci — spuse el — „mai îndeaproape de chestiune".

Cine era acel diplomat? Matter, care în memoriile lui despre Bismarck redă acest episod, aminteşte de figura diplomatului japonez, care este citat în cartea Otto von Gottberg: Denkwürdigkeiten der bekannten Japansen" (1905).

Cine ştie dacă acel japonez n'a fost însuşi Saionji.

Problema evreiască IN JUGOSLAVIA

Evreimea este din ce în ce mai strâmtorată şi în Balcani. Dupăce victoriile germane din Polonia şi din Apus au paralizat cea mai mare parte a evreimii din Europa, ţările din sud-estul Europei s'au grăbit să tragă consecinţele evenimentelor. In Ungaria şi România s'au făcut legi contra celor 3/4 de milion de evrei fără confesiune din aceste două ţări; în Jugoslavia s'au dat dispoziţii de curând pentru îndepărtarea evreilor din comerţul de en-gros şi pentru împiedecarea intrării lor în şcolile superioare.

S'a afirmat în Jugoslavia că acolo (cu excepţia Croaţiei) problema evreiască nu este de cea mai mare importanţă. Aceasta nu înseamnă că dispoziţiile luate nu-şi vor îndeplini cu timpul efectul lor. Numai faptul că au fost luate, înseamnă o sguduire a puterii evreeşti. Dar capitaliştii evrei n'au fost încă atinşi direct. Este caracteristic faptul că politicienii ţărănişti din Croaţia, lucrează intens cu capital evreesc şi că însuşi conducătorul unei importante instituţii de stat este pe jumătate evreu. Nu există încă în Jugoslavia cadrul pentru o luptă contra evreilor din punct de vedere rassial sau politic. E vorba mai ales de a se lua măsuri în cadrul nouei ordini economice pentru resolvarea problemei alimentaţiei, pentru suprimarea speculei şi sabotajului. Dispoziţiile luate, găsesc întregul sprijin al presei guvernamentale, dar în aclaş timp se afirmă că nu trebue să se facă din problema evreească un caz prea mare şi că dispoziţiile contra influenţei evreeşti se vor mărgini numai la „cuvenita măsură", deoarece aceasta este în interesul statului. Intrucât această toleranţă este potrivită sau nu pentru Jugoslavia se vede foarte bine dintr'o prezentare sumară a faptelor şi a importanţei evreimii din Jugoslavia.

Aprecierile asupra cifrei evreilor din Jugoslavia variază între 56.000 şi 75.000. Evreii din Jugoslavia nu au aproape nici o influenţă în profesiunile libere cum s'a petrecut pe vremuri în Germania. In schimb există ac sale curat evreeşti. Nu se poate spune că evreii sunt iubiţi în Jugoslavia. In cea mai mare parte a Serbiei şi în Bosnia-Herzegovina sunt numiţi cu dispreţ „cămătari". O recunoaştere oficială a fost acordată veteranilor de războiu evrei al vechei Serbii, cari sunt aproape cu totul asimilaţi şi ai căror copii sunt excluşi dela numerus clausus instituit în şcolile secundare şi superioare. Cu excepţia celor 29.000 de spanioli (din Bosnia-Herzegovina şi din Serbia de Sud), care s'au asimilat cel mai puţin, evreii jugoslavi au venit din Austro-Ungaria, din Cehoslovacia şi Polonia.

Jugoslavia a cunoscut două mari invazii evreeşti: cea dintâiu după războiul mondial şi a doua după prăbuşirea Cehoslovaciei şi Poloniei. Principalul lor teren de activitate este comerţul mare şi mic, industria şi afacerile bancare.

In problema evreiască însă Croaţia trebue considerată drept un capitol special. Evreii din Serbia — cu excepţia Belgradului — sunt prea puţin importanţi. Numărul lor în învălmăşagul secundar sau superior, viaţa militară şi culturală este foarte redus. In Voivodina se găseşte însă un grup periculos de evrei unguri în număr de 17.000, care stăpânesc 70% din comerţ, industrie şi bănci. In special contra lor a fost creiată Societatea privilegiată de export (cunoscută „Prizad") şi cooperativele. Ei au fost totdeauna contra înţelegerii sârbo-croate.

Adevărata citadelă a evreilor din Jugoslavia este Croaţia şi în special Zagreb, unde influenţa lor deţine recordul. Din punct de vedere politic, ei erau înainte de războiu mai puternici ca acum.

RĂZBOIUL PE MARE

Post de observaţiune şi mitralieră pe bordul unui submarin german

Poate fi EUROPA INFOMETATA?

Paralel cu bătăliile angajate pe câmpurile de luptă şi în cancelariile diplomatice, Europa este actualmente teatrul unei vaste bătălii a grâului

Situaţia pe piaţa grâului în Europa este marcată prin grija tuturor statelor, de a se aproviziona pe cât de mult posibil din glia proprie. In urma unei nu prea favorable recolte de grâu din unele ţări europene, nu va fi posibil să se obţină şi în anul acesta cota de până acum a autoaprovizionării Europei adică 96%. Insă măsurile corespunzătoare ce se vor lua aşa după cum Germania de ex. le a luat prin cartela de pâine sau prin dirijarea economiei cerealelor şi după cum şi Sudia a făcut la fel, vor fi în stare să umple puţinele goluri.

Deaceia aşteptările engleze asupra unei foamete europene nu se vor împlini, în timp ce situaţia pe piaţa grâului din întreg imperiul englez nu pare deloc favorabilă. Canada are în acest an o recoltă excepţional de favorabilă, care cu 561 mil. blushel rămâne cu puţin în urma celei mai mari recolte record a anului 1928. La această recoltă mai trebuesc adăugate încă rezervele car sunt în fiinţă din anul trecut şi pe cari guvernul a trebuit să le cumpere pentru a preveni ruinarea a numeroşi fermieri. In acest an guvernul Canadian se vede prin urmare pus în faţa aceleiaşi probleme dacă nu chiar în faţa uneia mai mari, la care se adaugă faptul că, Anglia şi în domeniul militar îi cere ultima rezervă a mijloacelor financiare şi a puterii sale economice. Pentru aceste împrejurări din cauza cărora fermierii de grâu Canadieni suferă deja de ani de zile ea poartă vina principală, deoarece politica sa vamală protecţionistă a dus la perpetue stagnări ale pieţii internaţionale şi mai târziu intenţiile engleze de blocadă au devenit prea cunoscute. Din cauza aceasta Europa ca, cumpărător de grâu s'a retras puţin câte puţin a şi renunţat la acest grâu pe care-l cumpără altădată aşa d bucuros.

Insă în timp ce Canada oftează din cauza surplusului şi de grâu, recolta australiană — în cazul că în ultimul moment o schimbare de vreme nu aduce o modificare — va fi aşa de neînsemnată, că probabil va fi nevoie de credite de mai mulţi ani pentru ca aceştia să-şi cumpere sământa necesară semănatului viitor.

Insă şi Australia afară de aceasta mai are de suportat sarcini financiare imense şi mereu crescânde pentru înarmarea engleză.

Prin urmare, în timp ce Anglia vede greutăţi tot mai mari pe piaţa europeană de cereale, cari după părerea ei duc la o foamete în dominioanele ei cu surplus de cereale se pregăteşte o catastrofă a grâului şi ruina a numeroşi fermieri. Aceste perspective nu vor fi remediate cu atât mai mult cu cât şi în alte ţări ca Amrica şi Argentinia problema grâului este de ani de zile un subiect ce inspiră cele mai serioase griji şi motivul a numeroase măsuri fără sens şi costisitoare, dovedindu-se a nu fi decât palliative fără eficacitate.

Salvarea din toate aceste împrejurări nu poate fi decât organizarea unei economii sănătoase internaţionale a grâului, fără politica engliză a sistemului vamal perfecţionat şi fără intenţii de blocadă.

Tip. „UNIVERSUL", Str. Brezoianu 23—25